

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114219539
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8114219539.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu: Y. Z., nar. XX.XX.XXXX, R. XXX/XX, XXX XX K., právne zastúpený: JUDr. Milan Szöllössi, so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice proti žalovanej: KOOOPERATÍVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 811 04 Bratislava, IČO: 00 585 441, o náhradu škody z ublíženia na zdraví a prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prešov sp.zn. 15C/261/2014-360 zo dňa 16.10.2019 takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok vo výroku II., IV. a V.

II. Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd I. inštancie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Súd zastavuje konanie o zaplatenie 178 Eur titulom bolestného vrátane príslušných úrokov z omeškania a tiež zastavuje konanie o zaplatenie 8.533 Eur titulom sťaženia spoločenského uplatnenia a o zaplatenie sumy 1.962,12 Eur titulom straty na zárobku.
II. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 853,36 Eur titulom zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a je tiež povinná zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5,15% ročne zo sumy 1.962,13 Eur od 12.7.2014 do 27.6.2018 a to sumu 400,59 Eur to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
III. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietla.
IV. V spore o doplatok bolestného a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanej súd tento nárok nepriznáva.
V. V spore o náhradu za stratu na zárobku má žalobca voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% a v spore o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia má taktiež žalobca nárok voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.“

Svoje rozhodnutie okrem iného prvoinštančný súd odôvodnil tým, že v tomto spore základ nároku žalobcu voči žalovanej spochybnený nebol. Nepochybne bolo preukázané, že vinníkom dopravnej nehody z 12.07.2012, pri ktorej žalobca utrpel zranenia, bol vodič osobného motorového vozidla, ktoré bolo poistené povinným zmluvným poistením u žalovanej a tým je daná aj jej pasívna legitímácia v tomto spore.

Sťaženie spoločenského uplatnenia sa chápe ako strata alebo obmedzenie doterajších schopností poškodeného na uplatnenie sa v živote a v spoločnosti. Odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia má napraviť následky škody na zdraví, ktoré majú trvalý charakter a preukázateľne nepriaznivý vplyv na poškodeného, na uspokojenie jeho životných a spoločenských potrieb vrátane

výkonu doterajšieho povolania a to vzhľadom na vek poškodeného. Toto odškodnenie musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je náhradou tzv. nemajetkovej ujmy a má slúžiť tomu, aby si poškodený mohol obstarat' náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom.

Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia prichádza do úvahy vtedy, ak úraz zanechá na poškodenom preukázateľne nepriaznivé následky pre jeho ďalší život a pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb, pričom musí ísť o následky trvalého charakteru. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia teda neprislúcha vtedy, keď následky úrazu sú len dočasné a budú sa prejavovať len určitú dobu.

Nová procesná úprava v Civilnom sporovom poriadku spočíva výlučne na prejednacom princípe, princípe kontradiktórnosti a koncentračnej zásade. Dôkazná iniciatíva sa tak presúva na procesné strany a súd ani nemôže vykonať ďalšie dôkazy nenavrnuté stranou, pokiaľ sa nejedná o prípady uvedené v § 185 ods. 2, 3 CSP alebo pokiaľ nejde o osobitný druh sporu s ochranou slabšej strany, ktoré sú vymenované v druhej hlave CSP, čo však nie je tento prípad.

Predmetom sporu po predchádzajúcich plneniach žalovanej sa stala náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia za položky 410 a 427 vo výške 4.186 eur,-. Tieto položky totiž boli uvedené v lekárskom posudku spracovanom R. T.. Ten však nebol ošetrovateľom žalobcu a do kontaktu s ním prišiel len raz - 12.12.2013, kedy ho vyšetril. Sám vo svojej písomnej výpovedi uviedol, že lekársky posudok vypracoval pravdepodobne len na požiadanie ošetrovateľa žalobcu.

Súd však poukázal na § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 437/2004 Z.z., ktorý upravuje, kto sa považuje za posudzujúceho lekára, ktorý je oprávnený vystaviť lekársky posudok podľa § 7 citovaného zákona. Je ním lekár, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré sa odškodnia. Z písomnej výpovede svedka R. T. je zrejmé, že nebol ošetrovateľom žalobcu a preto nebol oprávnený na vypracovanie lekárskeho posudku v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z. Nie je preto možné tento listinný dôkaz v tomto spore akceptovať. Zároveň súd dodáva, že aj v prípade, ak by R. T. bol oprávnený vypracovať pre žalobcu lekársky posudok, ten by bolo potrebné vyhodnotiť spolu s ďalšími dôkazmi a to odborným vyjadrením jednej znaleckej organizácie a znaleckým posudkom druhej znaleckej organizácie. V spomínaných ďalších dvoch dôkazoch však obe znalecké organizácie zhodne dospeli k záveru, že úraz nezanechal u žalobcu následky subsumované pod položkami 410 a 427. Znalci znaleckej organizácie LEGE ARTIS osobne vyšetrili žalobcu a spomínané následky nezistili, pokiaľ ide o položku 427, resp. nezistili, že by mala súvislosť s úrazom žalobcu, pokiaľ ide o položku 410, keďže poškodenie členka sa nikde v zdravotnej dokumentácii žalobcu neuvádzalo.

Ustálenie trvalých následkov pri sťažení spoločenského uplatnenia je pritom výhradne odbornou otázkou, ktorú zodpovedajú lekári a znalci z odboru zdravotníctva. Súd nesúhlasí s názorom žalobcu, že podstatné je zistenie následkov ku dňu ustálenia zdravotného stavu pre účely sťaženia spoločenského uplatnenia a že je irelevantné, ak neskôr tieto následky sa už neprejavujú. Je to v rozpore s ponímaním náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorá sa priznáva za trvalé následky, čo napokon je zreteľne uvedené aj pri diagnóze zahrnutej pod položku 427 ako trvalé poúrazové poruchy krvného a lymfatického obehu. Aj keby teda R. T. skutočne zistil u žalobcu následok podľa položky 427 a neskôr znalci jeho existenciu nepotvrdili, logicky to znamená, že nemohlo ísť o trvalý následok a preto bolo nesprávne jeho ohodnotenie v rámci sťaženia spoločenského uplatnenia. Dôkazné bremeno na preukázanie existencie sporných položiek 410 a 427, ako následkov úrazu žalobcu pri dopravnej nehode, bolo na žalobcovi. Žalobca však hodnoverne túto spornú okolnosť nepreukázal a preto neunesol dôkazné bremeno v tomto spore, čoho dôsledkom je nepriznanie uplatneného nároku za spomínané položky.

Žalobca si uplatnil aj nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Podľa tohto ustanovenia v prípadoch hodných osobitného zreteľa akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 %.

Citované ustanovenie patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, teda sám súd má podľa konkrétnych okolností prípadu uvážiť, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a v kladnom prípade následne ustáliť aké zvýšenie náhrady je primerané. V dôsledku úrazu žalobcovi sa výrazne zmenil jeho život, o čom vypovedali aj svedkovia, ktorí sú s ním v kontakte. Ide najmä o jeho záľuby spojené so športom a turistikou, ale aj spoločenskými aktivitami, ktoré už po úraze nevykonáva. Zmenila sa však aj jeho povaha. Došlo tiež k zvýšeniu percenta miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (zo 45% na 55%) v dôsledku úrazu. Aj keď žalobca bol invalidný už pred úrazom, podľa ustálenej súdnej praxe nárok podľa § 5 ods. 5 citovaného zákona nie je daný len v prípade uznania invalidity, rozhodujúce je zistenie danosti dôvodu hodného osobitného zreteľa (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR

5Cdo/212/2010 publikované v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu pod č. 35/2013). Za takýto dôvod súd považuje aj vyššie uvedené zistenia ohľadom zistenia intenzity obmedzenia žalobcu v jeho živote. Prípád trvalého obmedzenia pohyblivosti kolenného kĺbu, ktorý má negatívny dopad na život žalobcu, vylúčilo ho zo všetkých športových aktivít, ktorým sa pred úrazom venoval, výrazne obmedzil tiež jeho kultúrne a spoločenské aktivity a navyše prognóza do budúcnosti pre žalobcu nie je priaznivá. Podľa znalcov sa dá očakávať pribúdaním veku mierne zhoršenie trvalých následkov a z toho súd usúdil, že jedná sa o prípad hodný osobitného zreteľa odôvodňujúci zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

Pri stanovení výšky tejto zvýšenej náhrady bolo potrebné zohľadňovať princíp proporcionality, keďže náhrada musí byť primeraná vzniknutej škode. Za tým účelom súd poukazuje na rozsudok Okresného súdu Rožňava vo veci 10C/106/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Košice 5Co/140/2016, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu SR 3Cdo/209/2017 zo dňa 21.06.2018. Týmito rozhodnutiami bol priznaný poškodenému nárok na 25 % zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, pričom išlo o mladého 22 ročného muža, ktorý sa stal nesebestačný, odkázaný na pomoc iných osôb, keďže má výrazne ochrnuté všetky 4 končatiny, používa invalidný vozík, nedokáže vykonávať základné hygienické potreby bez cudzej pomoci, má narušenú psychiku, trpí permanentnou únavou, nespavosťou a depresiami. Na porovnanie možno použiť aj rozsudok Okresného súdu Bratislava I. 16C/133/2011 zo dňa 20.02.2014, ktorým bolo priznané poškodenej len 10 % zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Išlo o 57 ročnú RTG laborantku, ktorá nemala svoju rodinu a žila len prácou, o ktorú po úraze prišla. Trpí na posttraumatickú centrálnu ľavostrannú hemiparézu, vážnu mozgovú a duševnú poruchu po ťažkom poranení hlavy a kostný defekt v lebečnej klenbe (miesto kostí má umelú hmotu). Po nehode už nemôže chodiť na prechádzky, cestovať lietadlom, stála sa utiahnutou, vyhýba sa ľuďom, pri väčších nákupoch je odkázaná na pomoc iných. Napokon na porovnanie súd dáva do pozornosti aj rozsudok vo veci Okresného súdu Rožňava 12C/17/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 3Co/560/2013 zo dňa 28.8.2014, ktorým bolo priznané policajtovi, ktorý vo veku 28 rokov utrpel zranenie kolena s trvalým následkom obmedzenia jeho hybnosti zvýšenie o 20 %, pričom súd zohľadnil jeho mladý vek a skutočnosť, že síce naďalej vykonával prácu policajta, ale so zaradením do zdravotnej kvalifikácie C, čo je výkon štátnej služby určenej s obmedzením a vykonáva prevažne administratívne práce a nemôže svoje vysokoškolské vzdelanie uplatniť adekvátnym spôsobom. Najvyšší súd SR dovolanie voči rozsudku zamietol, keďže 20 % zvýšenie považoval za primerané (rozsudku 3Cdo/192/2015 zo dňa 23.02.2017).

V tomto konkrétnom prípade vzhľadom na vek žalobcu (v čase úrazu 58 rokov) skutočnosť, že úraz (aj podľa záverov posudkového lekára sociálnej poisťovne) nevyradil žalobcu z jeho doterajšej pracovnej činnosti, vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je sebestačný a vychádzajúc z princípu proporcionality súd mal za to, že primerané je zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia len o 10 %, čo zo sumy 8.533,- eur, ako náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje 853,3 eura. Súd preto pri tomto nároku vyhovel žalobe len čiastočne a vo zvyšku ju ako neprimeranú zamietol.

Žalobca napokon uplatnil nárok aj na úroky z omeškania v súvislosti s nárokmi na sťaženie spoločenského uplatnenia a stratu na zárobku. Pri posudzovaní nároku na sankčné úroky má prednosť špeciálna právna úprava, ktorá je daná v § 11 ods. 6, 7, 8 zákona č. 381/2001 Z.z. V zmysle týchto ustanovení je poisťovňa povinná buď skončiť šetrenie poisťnej udalosti do 3 mesiacov od oznámenia od škodovej udalosti, alebo v tejto lehote poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov k tým nárokom, v ktorých nebol preukázaný rozsah povinností na poskytnutie poisťného plnenia a jeho výšky, alebo pre ktoré došlo k odmietnutiu či zníženiu plnenia. Po ukončení šetrenia poisťnej udalosti má poisťovňa plniť do 15 dní.

Žalobca uplatnil úroky z omeškania za nárok na stratu na zárobku od 27.06.2014, teda od nasledujúceho dňa, kedy žalovaná mu oznámila výsledok šetrenia tejto poisťnej udalosti s tým, že nárok mu nevznikol. Keďže neskôr svoje stanovisko prehodnotila a 27.06.2018 uplatnenú náhradu za stratu na zárobku v celosti žalobcovi uhradila a to bez ďalšieho dokazovania, súd vychádzal zo záveru, že jej pôvodné vyhodnotenie nároku bolo nesprávne a svojvoľné. Za týchto okolností sa súd domnieva, že požiadavka žalobcu na priznanie sankčných úrokov je opodstatnená, opačný výklad by bol v rozpore s účelom vyššie citovaných ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z. Možno preto dospieť k záveru, že žalovaná ukončila šetrenie tejto poisťnej udalosti ohľadom nároku na náhradu za stratu na zárobku 26.06.2014, od tohto dátumu však jej začala plynúť 15dňová lehota na plnenie podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z. Podľa citovaného ustanovenia totiž poisťovateľ je povinný poskytnúť poisťné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebné na zistenie rozsahu povinností poisťovateľa poskytnúť poisťné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poisťného plnenia.

Žalovaná do omeškania s plnením náhrady za stratu na zárobku sa tak dostala dňa 12.07.2014 a súd preto priznal žalobcovi úroky z omeškania zo sumy 1.962,12 eura až od 12.07.2014 do 27.06.2018, ale len vo výške 5,15 % ročne, čo predstavuje sumu 400,59 eura.

Výška úrokov z omeškania totiž vyplýva z § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. V tomto prípade v čase vzniku omeškania žalovanej výška úrokov z omeškania činila len 5,15 % ročne. Keďže žalobca uplatňoval úroky z omeškania vo väčšom rozsahu, v prevyšujúcej časti aj tento nárok ako neopodstatnený bol zamietnutý.

Inak súd prvej inštancie vníma situáciu ohľadom úrokov z omeškania z pohľadávky za sťaženie spoločenského uplatnenia. Tento nárok uplatnil žalobca listom, ktorý bol žalovanej doručený 17.04.2014 a o mesiac na to žalovaná oznámila žalobcovi úhradu poistného plnenia za bolestné a vo vzťahu k sťaženiu spoločenského uplatnenia uviedla, že prebiehajú konzultácie s odborníkmi. V zákonnej trojmesačnej lehote si teda žalovaná splnila svoju povinnosť, keď žalobcovi oznámila dôvody, pre ktoré pokračuje v šetrení poistnej udalosti. To, že skutočne vykonávala šetrenie súvisiace s rozsahom výšky poistného plnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia napokon deklarovala aj predložením odborného vyjadrenia znaleckej organizácie forensic.sk, ktoré predložila v priebehu sporu aj súdu. Časové predĺženie šetrenia súvisí s tým, že žalobca nevyhovel požiadavke znaleckej organizácie, ktorá sa pokúšala ho osobne vyšetriť. Ak keď žalobca to vysvetlil tým, že pre neho bolo náročné vzhľadom na vzdialenosť dostaviť sa na vyšetrenie do Banskej Bystrice, súd uvádza, že z odborného vyjadrenia vyplýva, že predvolaný bol na vyšetrenie do Martina, čo by nemalo byť pre žalobcu problém a preto súd nemôže vnímať tento jeho postoj pozitívne, keď na jednej strane sa nedostaví na vyšetrenie k znalcovi a na druhej strane spochybňuje ich závery pre absenciu jeho osobného vyšetrenia. Žalovaná za týchto okolností mala legitímne právo na vypracovanie znaleckého posudku v zmysle zákona č. 437/2004 Z.z., keďže spochybňovala závery lekárskeho posudku, ktorý jej predložil žalobca. Ten odmietnutím dostaviť sa na vyšetrenie znalcom znemožnil vypracovanie znaleckého posudku, znalecká organizácia z toho dôvodu vyhotovila len odborné vyjadrenie vychádzajúc zo zdravotnej dokumentácie žalobcu. Ním spochybnila závery lekárskeho posudku, avšak v súlade s týmto odborným vyjadrením žalovaná hneď vyplatila žalobcovi plnenie za náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (odborné vyjadrenie je z 15.08.2015 a žalovaná podľa neho plnila hneď 28.08.2015). Napokon aj znalecký posudok, z ktorého súd vychádzal pri rozhodovaní, potvrdil nesprávnosť lekárskeho posudku a to, že výhrady žalovanej voči lekárskeho posudku boli opodstatnené. Žalovaná po vypracovaní znaleckého posudku poukázala žalobcovi zvyšok náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktorý z neho vyplýval. Súd preto nepovažoval za dôvodné pri tomto nároku priznať žalobcovi sankčné úroky.

O čiastočnom zastavení konania, ku ktorému došlo po doručení žaloby žalovanému bolo rozhodnuté podľa § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 CSP.

O trovách konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 a tiež § 257 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná a to proti výroku II. a proti súvisiacemu výroku o náhrade trov konania v spore o zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Odvolateľka navrhla, aby odvolací súd v napadnutej časti rozsudok zrušil a vrátil vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne aby vo veci sám rozhodol a to tak, že žalobu žalobcu v časti napadnutej týmto odvolaním zamietne. Odvolateľka zastáva názor, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým priznal žalobcovi nárok na mimoriadne zvýšenie SSU, spočíva na nesprávnych skutkových zisteniach, ako aj na nesprávnom právnom posúdení. Podľa názoru odvolateľky nebolo preukázané, že prípad žalobcu je možné považovať za prípad hodný osobitného zreteľa. Hoci sa žalobcovi v dôsledku úrazu možnosti jeho uplatnenia v niektorých sférach jeho života zúžili, čo napokon vyplývajú aj z výpovedí znalcov, nie je zo života vyradený v mimoriadnom rozsahu a podľa názoru žalovanej sa jeho život v mimoriadnej miere nezmenil. Žalobca bol pohybovo obmedzený už pred dopravnou nehodou a to v súvislosti s poškodením bedrového kĺbu, v dôsledku čoho bol žalobca nútený sa pohybovo šetriť už pred inkriminovanou dopravnou nehodou. Podľa názoru žalovanej je nutné v prvom rade odôvodniť, prečo je daný konkrétny prípad potrebné považovať za prípad hodný osobitného zreteľa s uvedením dôvodov, pre ktoré sa nejaví odškodnenie iba základným počtom bodov ako dostatočné. Podľa jej názoru je nutné brať do úvahy aj vek poškodeného, pričom žalobca utrpel škodu na zdraví pri dopravnej nehode vo veku 58 rokov, t.j. v pred dôchodkovom veku. V ďalšom poukázala odvolateľka na to, že podľa jej názoru súd prvej inštancie pochybil keď zaviazal žalovanú uhradiť úroky z omeškania z nároku na stratu na zárobku. Žalovaná si svoju zákonnú povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 zákona o PZP splnila, preto sa nemohla dostať do omeškania.

3. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý poukázal, že k tvrdeniu žalovaného o poskytnutí plnenia v celom rozsahu je potrebné uviesť, že zvýšenie SSU a navýšenie SSU sú dva samostatné nároky, ktoré nie je možné subsumovať. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že v príčinnej súvislosti s následkami dopravnej nehody bol zdravotný stav žalobcu Sociálnou poisťovňou z titulu invalidity prehodnocovaný, u žalobcu bola potvrdená invalidita a bol mu určený pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 55 %. Vo vzťahu k úroku z omeškania poukázal na to, že neplnenie žalovaným je v rozpore jednak s § 11 ods. 6, 7 zákona č. 381/2001 Z.z., ale aj v rozpore s ust. § 517 Občianskeho zákonníka. Žalovaný (poisťovateľ) je v danom prípade aj dlžníkom a preto je povinný veriteľovi plniť riadne a včas. Žalovaný pokiaľ nespĺní svoju peňažnú povinnosť voči poškodenému a neposkytne mu plnenie náhrady škody riadne a včas, vzhľadom na ust. § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dostáva sa do omeškania. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že poisťovateľ sa s plnením tejto konkrétnej peňažnej povinnosti, v prípade jej neplnenia riadne a včas, dostane do omeškania bez ohľadu na to, či zašle alebo nezašle oznámenie v zmysle § 11 ods. 6 písm. a), b) zákona č. 381/2001 Z.z. V tejto súvislosti poukázal na právny názor uvedený v rozsudkoch krajských súdov.

4. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá zotrvala na dôvodoch svojho odvolania. Poukázala na účel ustanovenia § 6, ktorého účelom je predchádzať zbytočným zdĺhavým súdnym konaniam, a to mimosúdnym uspokojením nárokov poškodených, a nie uznávanie alebo neuznávanie týchto nárokov, o ktorých je napokon v zmysle § 5 ods. 5. zákona č. 437/2004 Z.z. oprávnený rozhodovať výlučne príslušný súd, a nie poisťovňa, ktorá pri mimosúdnych rokovaniach zvažuje úplne iné kritériá (medzi nimi hospodárnosť, neviazanie personálnych síl na neefektívne a neekonomické súdne spory a pod.). Pokiaľ žalobca návrh žalovanej na mimosúadne urovanie neprijal, akceptoval tým, že o jeho nároku bude rozhodovať súd, ktorý je však povinný pri posudzovaní predmetného nároku vychádzať výlučne zo zákona a ustálenej rozhodovacej praxe súdov, a nie z predsúdneho návrhu žalovanej. V ostatnom žalovaná poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22.11.2018 sp.zn. 3Cdo/145/2017 a názor žalobcu, že nepriznávanie úrokov z omeškania by malo umožňovať poisťovníam konať protiprávne a účelovo odmietať plniť legitímne nároky poškodených, je podľa názoru odvolateľky ničím nepreukázaný a neopodstatnený.

5. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý opätovne poukázal na dôvody svojho predchádzajúceho vyjadrenia s tým, že podľa znaleckých posudkov vyplýva aj to, že je daná do budúcna progresia trvalých následkov u žalobcu. V súvislosti s úrokmi z omeškania poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenie s tým, že tvrdenie žalovaného, že povinnosť na zaplatenie úroku z omeškania mu nevzniká, hoci plnenie poskytol až po 4 rokoch od uplatnenia práva na náhradu škody, ktoré bolo relevantným spôsobom žalobcom preukázané, je neakceptovateľné.

6. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá zotrvala na dôvodoch svojho odvolania.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať. Vzhľadom na suspenzívny účinok odvolania žalovaného, odvolací súd preskúmal rozhodnutie len v jeho napadnutej vyhovujúcej časti vo výroku II. a výroku IV. a V.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietanou inou vadou konania, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení

rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. Odvolací súd je povinný vysporiadať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní aj v prípade tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia podľa § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018).

11. Vo vzťahu k momentu platenia úrokov z omeškania odvolací súd upriamuje pozornosť na znenie § 11 ods. 6 ZoPZP z ktorého vyplýva, že poisťovateľ (v predmetnom prípade žalovaný) je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť peňažné plnenie, pričom je povinný do 3 mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného jednak (i) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti a zároveň (ii) oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, a v prípade, ak poškodeným požadovaná výška plnenia nebola uznaná sčasti alebo vôbec uviesť aj dôvody, pre ktoré bolo poistné plnenie znížené alebo zamietnuté. V prípade nesplnenia uvedenej povinnosti ZoPZP sankcionuje uvedenú nečinnosť poisťovateľa v zmysle § 11 ods. 8 povinnosťou zaplatiť poškodenému úrok z omeškania podľa osobitného predpisu.

12. Podľa § 11 ods. 7 ZoPZP, poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

13. Odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo/212/2017 zo dňa 26.02.2019, kde dovolací súd v bode 23. a 24. odôvodnenia vo vzťahu k § 11 ods. 8 ZoPZP uviedol, že: „Pre zákon č. 381/2001 Z.z. ako pre špeciálny právny predpis upravujúci určitú oblasť poistenia vo vzťahu k Občianskemu zákonníku platí, že jeho ustanovenia majú prednosť pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Túto prirodzenú právnu zákonitosť zaviedol zákonodarca v ustanovení § 1 ods. 2. Pravidlo, aby zákon stanovil inak, nemožno chápať doslovne požiadavkou, aby bol Občiansky zákonník aplikovaný na všetky prípady, kedy zákon č. 381/2001 Z.z. výslovne jeho aplikáciu nespochybňuje. Znamená to, že v prípadoch, keď zákon č. 381/2001 Z.z. určuje rozsah práv a povinností odlišne od Občianskeho zákonníka, je namieste vylúčené použitie zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka, avšak tam, kde zákon neustanovuje žiadnu odlišnosť od Občianskeho zákonníka, nie je dôvod neaplikovať Občiansky zákonník. K rovnakým záverom dospela aj právna teória (porovnaj PETRULÁK Martin, ŠULÍKOVÁ Martina: Poistné zmluvy, I. vyd. Praha, C.H. Beck, 2012, s. 265, 375).

14. Peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania je upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. a je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a) alebo b) zákona č. 381/2001 Z.z. Z právnej úpravy možno vyvodiť, že umožňuje úročenie poistného plnenia v tých prípadoch, keď si poisťovateľ nesplní svoju povinnosť uloženú mu v súvislosti so šetrením poistnej udalosti, a tiež keď poškodenému zašle oneskorené vysvetlenie dôvodov, pre ktoré poisťovateľ odmietol poskytnúť poistné plnenie, t.j. povinnosti poisťovateľa viaže výlučne vo vzťahu k prešetrovaniu poistnej udalosti. Jej účelom je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom tejto sankcie nezostala nečinná, aby bola nútená oznámiť v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Poskytnutie dôkladného vysvetlenia poškodeným osobám v ustanovenej lehote chráni rovnako aj poisťovateľa pred uložením sankcie - úroku z omeškania. Sankcia v podobe úroku z omeškania má však inú povahu, už sa nejedná o nárok poškodenej osoby, ktorý si môže, ale nemusí uplatniť (ako je to obvyklé pri omeškaní v občianskoprávných vzťahoch). Z dikcie tohto ustanovenia je zrejmé, že zákon o poistení zodpovednosti ukladá poisťovateľom automaticky túto sankciu - ako povinnosť, teda bez ohľadu, či si úrok z omeškania poškodený uplatní alebo nie; iba výška úroku z omeškania sa posudzuje podľa občianskoprávných predpisov - OZ a jeho vykonávacieho nariadenia.“ Najvyšší súd SR následne v bode 25. a 26. odôvodnenia posledná veta ešte uviedol, že: „25. Zo spisu je zrejmé, že v posudzovanom prípade si žalovaná splnila povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. tým, že listom z 18. septembra 2007 (č.l. 475 spisu) poskytla žalobcovi písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietla poskytnúť poistné plnenie, ktoré si žalobca od nej nárokoval, a ďalej, že oprávnená výška nárokov žalobcu bola zrejماً až z právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Dovolací súd vzhľadom k vyššie uvedenému dospel k záveru, že žalovaná si svoju povinnosť ako poisťovateľ podľa § 11 ods. 6 zákona

č. 381/2001 Z.z. splnila, nebola preto povinná uhradiť žalobcovi ako poškodenému úroky z omeškania. Do omeškania by sa dostala s plnením náhrady škody až vtedy, ak by po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody neuhradila v lehote určenej súdom priznanú náhradu škody žalobcovi podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z.z.“ Rovnaké závery prijal Najvyšší súd SR aj v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/145/2017 z 22.11.2018 a sp. zn. 7Cdo/109/2018 z 27.05.2020.

15. Z uvedenej judikatúry vyplýva, že pri posudzovaní od kedy patrí poškodenému aj úrok z omeškania v prípadoch nároku na náhradu škody z ublíženia na zdraví je potrebné rozlišovať, či na strane poisťovateľa došlo alebo nedošlo k splneniu zákonnej povinnosti v zmysle § 11 ods. 6 ZoPZP. V prípade, ak si poisťovateľ túto zákonnú povinnosť splnil v zákonnej lehote, možno úrok z omeškania poškodenému priznať len v tom prípade, ak na základe výsledku súdneho konania, bol poisťovateľ zaviazaný k nahradeniu výšky sťaženia spoločenského uplatnenia poškodenému, avšak túto povinnosť si v zmysle právoplatného rozsudku nesplnil. Až od uvedeného momentu, t.j. po právoplatnosti rozsudku a márnom uplynutí paričnej lehoty sa tak poisťovateľ dostáva do omeškania s plnením dlhu a poškodenému až týmto momentom vzniká nárok na zákonné úroky z omeškania. Na strane druhej, v prípade, ak poisťovateľ si svoju zákonnú povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 ZoPZP nesplní v zákonom stanovenej lehote vôbec, v takom prípade vzniká poškodenému nárok na zákonné úroky z omeškania v zmysle § 11 ods. 8 ZoPZP, a to už momentom márneho uplynutia lehoty ustanovenej v § 11 ods. 6 Zákona o PZP v spojení s § 11 ods. 7 ZoPZP, t.j. 3 mesiace a 15 dní od doručenia oznámenia poisťovateľovi o uplatnení nároku na náhradu škody.

16. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za preskúmateľný. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil, z akých dôvodov priznal žalobkyni uplatnené nároky, ako aj plnú náhradu trov konania podľa ustanovení CSP. Aj na základe týchto skutočností odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

17. V prejednanom prípade je evidentné, že žalovaný si svoju povinnosť vyplatiť náhradu za stratu na zárobku nesplnil včas a odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, na ktoré v ostatnom odkazuje § 387 ods. 1, 2 CSP. Navyše odvolací súd je presvedčený, že aj pre poisťovňu univerzálne platí ust. § 517 OZ a existencia omeškania v prejednávanej veci je jasná.

18. Vo vzťahu k mimoriadnemu zvýšeniu SSU odvolací súd konštatuje správnosť postupu prvoinštančného súdu keď prihliadal na závery znaleckých posudkov ZP (že sa dá očakávať mierne zhoršenie trvalých následkov).

Totížto bez ďalšieho nemožno vylúčiť poškodeného z nároku na mimoriadne zvýšenie SSU len preto, že pred úrazom bol čiastočne invalidným, preto námietky žalovaného sú neopodstatnené.

Námietky poisťovne týkajúce sa veku žalobcu v súvislosti s uplatnením náhrady na mimoriadne zvýšenie SSU (58 rokov a preddôchodkový vek) odvolací súd považoval za nepatričné, narážajúce na princípy rovnakého zaobchádzania čo v podstate potvrdzuje nepochopenie poisťovne, aký je zmysel a účel poistenia, preto sa odvolací súd týmito námietkami bližšie nezaoberal.

19. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04).

20. Zároveň v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi vo vzťahu k žalovanej bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu v súlade s ust. § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, pričom o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

21. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).